

BOTTENS-KURIREN måndagen 3 maj 1976

Villkoren för en båtsman i Ava på 1800-talet

UNDER DEN GANGNA vintern har svenska folket genom Vilhelm Mobergs "Raskens" i en fint genomförd TV-version fått goda inblickar i hur våra förfäder levde för hundra år sedan. Många har säkert upplevt händelserna som ekon från en längesedan försvunnen värld, och ändå har en del av oss upplevt liknande förhållanden för inte alltför länge sedan.

För ett par år sedan hade jag anledning att i denna tidning anmäla ett arbete av Carl Hamnström om Angermanlands och Medelpads båtsmän och jag berörde då framför allt båtsmännens namnskick. Jag tillät mig då också påpeka, att vi sena tiders barn egentligen vet påfallande litet om indelningsverk och båtsmanshåll (som egentligen är två alldeles skilda begrepp), fast dessa företeelser satte sin prägel på det svenska samhället under drygt tvåhundra år.

Innan den svenska värnplikten genomfördes i full skala, fullgjordes den svenska allmogens försvarsplikt genom dessa ställföreträdare – soldater och båtsmän – som avlönades av bönderna – rotehållarna in natura och i viss mån med reda pengar. Ofta kändes dessa skyldigheter beträgande för rotehållarna, och även om knektarna hade svårigheter med och av bönderna ibland som vi såg i "Raskens" var dessa ö sin sida ofta besvärade av sina skyldigheter gentemot knektarna. En väsentlig orsak till att indelningsverket avskaffades var också missnöjet från allmogens sida.

Varierande villkor

Förhållandena mellan soldat och rotehållare var formellt reglerade i kontrakt, som skrevs under av båda parter. Villkoren varierade emellertid starkt från trakt till trakt, ja, till och med kunde "största skiljaktighet inom regementet och även inom samma kompani förefinnas". Normerande kontrakt fanns egentligen irte och kollektivavtal var det förstås inte tal om. Villkoren bestämdes vid överläggningar mellan parterna, varvid väga kungliga förordningar och lokala traditioner var vägledande. Torp och lega – en engångssumma vid stadslandet – fick alla liksom en årlig avlöning i pengar och i naturaförmåner av varierande värde.

Båtsman Brömster

Då jag av skilda skäl kommit i kontakt med både ett båtsmans- och ett soldattorp i Västerbotten och på krigsarkivet kunnat ta del av de sist skrivna kontrakten på de båda rotarna, har jag ansett det vara av intresse att redovisa vilka förmåner en båtsman i Nordmaling kunde få ett par decennier före soldaten Rask, liksom – i en kommande artikel – de villkor en soldat

Raskens-serien i TV gav en fin inblick i hur folk levde i detta land för hundra år sedan. Daniel Brömster redovisar i denna och en följande artikel hur en båtsman i Nordmaling hade det ett par decennier före soldaten Rask – och de villkor en soldat i Nysätra hade ungefär samtidigt som denne. På bilden korpralen Johan August Brömster, roten 163 Ava-Aspeå, Nordmaling.

dat i Nysätra hade ungefär samtidigt som denne.

Båtsmannen var sedermera korpralen 163 Johan August Brömster i Ava, min morfars far, som till barnlärares på Olofsfors bruk Nils Johan Sjögren, som dog 1830 när äldste sonen August var tio år gammal. Adertonårig efterträdde han Andreas Mattsson Brömster som båtsman i Ava och Aspeå. Han var då dräng (att sådana blev soldater eller båtsmän var närmast en "reglerad beföringsgång" på den tiden, innebärande större självständighet och högre status) i Ava enligt frejdetyget utförd av vicepastor i Grundsunda J. O. Huss – Ava, Rönholm och Öresund hörde ju i kyrkligt avseende till Grundsunda ända till 1855, ehuru befolkningen alltid räknat sig som nord-

malingsbor. Han intygades av pastorn ha "någorunda christdomskunskap, nyttja Salighetsmedlen ordentligt, ha kommunicerat (dvs ha gått till nattvarden) sist 6/2 detta år, vara ärlig och välfärdad samt ha haft koppor af vaccin". Provinsialläkaren Erik Leonard Eneroth intygade Täfra den 18 majus 1848 att J. A. Sjögren befunnits till Kungl. Maj:ts och Kronans tjänst duglig.

Kontraktet

Kontraktet var inte särskilt omfattande och det återges här i sin helhet med stavningen oförändrad: N:o 163 Brömster

Under Tecknad ingår nu i Kungl. Maj:ts och Kronans tjänst såsom att tilleri Båtsman för Rothan N. 163 eller så kallade Brömster Rothan emot följande villkor nämligen,

1:m I lega skall jag Erhålla 16 riksdaler, 32 skilling banco wid inskrifningen och i årlig lön af Rothan uppbär enligt författningarna äfven Säm de & Rothan wanliga Rothus

2:m 2:ne Tunnor Korn 1. Laspund Smör 1 Laspund Kött och 2 Rdr 32 Skilling banco i pänningar allt årligen

3 Till Åker ett Tunneland odlad jord wid Rothusen så kallade Brömster gårdan i Afva och det Skall Han får behålla i Sin Lifstid emot ett Årligt arände 2 Rdr banco efter afskedet

4:m Slättland hvaraf en Ko Kann födas Så kallade Flärkänet i Afva och Kallhålet och Käringviken i Aspeå samt mulbet och vedurand och ett Lasa ved av hvarje Rotbond Nordmaling och Afva den 17 majus 1848

J. A. Sjögren

Med förestående Kontrakt förklarna vi äss nöjde dag och ställe Säm äfvan

Isak Andersson J. O. Bärglund L. J. Holmlund Jon Nilsson Mats Olofson Jakob Olofson Jakob Isakson Nils Hörnsten Nils Sanman Jon Pehrson Olof Jakobson Olof Linström Rönberg Olof Möller Wittnen N. J. Holmberg A. P. Nygren

Rotebönderna har satt sina bonärken intill namnen liksom vittnet Nygren, medan Johan August Sjögren själv och N. J. Holmberg skrivit under med egenhändiga namnteckningar. Av handstilen att döma har Holmberg också satt upp hela skrivelsen.

Sig troget skickat

Johan August Brömster som han kallades allt främgent antecknades 1865 i rullorna som sjöven, 1870 som korporal och fick 1885 avsked "för ålderdom" efter 37 år tjänst och erhöi då vitsordet att han sig "troget och utmärkt skickat". Det antecknades i rullen vid afskedet, att han endast i ringa mån kunde bidra till sitt uppehälle. Sedan han dött få år efter afskedet, bodde änkan "mor Brömster" kvar på torpet på Källarbacken i Ava till på 1920-talet. Torpstugan övertogs sedermera av sonsonen Olaf Lindmark och återuppfördes av honom som sommarstuga på Pilgrundet. Många ättlingar intill fjärde och femte led finns i Nordmalingstrakten med namn som Brömster, Lindmark, Nordlund i Mo, Hansson, Jansson, Wallin och Wikman på Vallen. Roteböndernas namn är också välkända för ortsborna.

DANIEL BRÖMSTER

3/5-76
**Får behålla
postkontoret**

NORDMALING (VK)

Frågan om den framtida post-organisationen inom de områden som i dag betjänas av posten i Lögdeå och postombudet i Ava håller på att klarna. Postdirektionen i övre norra distriktet lämnat sitt förslag till Nordmalings kommun, efter noggrann utredning.

Posten i Lögdeå betjänar i dag 306 hushåll. 17 hämtar sin post på posten, 21 har postväskor och övriga får sin post med brevbärare. Postombudet i Ava, vilket utväxlar post med Lögdeå, betjänar 36 hushåll. Det innebär att 285 hushåll för sin värdeförmedling hänvisas till Lögdeå – en del har lång väg.

Postdirektionen föreslår nu, att en lantbrevbäringslinje utgår från Nordmaling och betjänar Lögdeå-Aspeå-Ava-Rönholm – åter Nordmaling. Posten i Lögdeå behålls och lantbrevbäraren utför här stadsbrevbärning till 165 hushåll, dvs delar ut vanliga posten. Övriga hushåll efter linjen får fullständig lantbrevbärarbetjänning. Betjäningen på lantbrevbäringslinjen blir daglig, utom för Storånet, som får post tre dagar i veckan.

Posten i Lögdeå skall, enligt förslaget, vara öppen två timmar vardagar – en klar reducering jämfört med nu.

Omorganisationen beräknas kunna genomföras första oktober i år, i samband med att poststationsföreståndaren pensioneras.

Sedan återstår att se vad berörda hushåll anser. De som bor i det aktuella området har flera gånger klart sagt, att de är mot den nya omorganisationen.

3/5-76
**Vinterväder
i Nordmaling**

I NORDMALINGSBYGGEN slog kung Bore till i ett sista förtvivlat försök att visa sin styrka. 5-6 centimeter kall nysnö täckte marken på valborgsmässoafton och gav sannerligen ingen känsla av vår. Det oaktat hälsades våren välkommen på sedvanligt sätt med tal i Nordmaling av Ann-Mari Nordström och i Rundvik av kyrkoadjunkt Ake Sjöström. På båda ställena medverkade Rundviks damkör under Harry Oldbergs ledning. Särskilt i Rundvik var det gott om folk som så småningom värmdes av en vacker vård. Ett språkande fyrverkeri lyste upp kvällshimlen och som protest mot snön sjöng alla unisont "Vintern rasat ut".

Vår käre Far, Morfar och Farfar

Jonas Erhard Eriksson

• 7/1 1886 † 2/3 1976

har stilla insomnat i tron på sin Frälsare. Sörjd av oss, syskon, övrig släkt och vänner.

Sunnansjö, Nordmaling den 3 maj 1976

Ingrid

Rune och Maja

Ake och Solveig

Uno

Ernst och Rase-Marie

Gunvor och Karl

Joel och Aune

Barnbarnen

Mor har räckt ut handen, Far har fattat den
På den andra strarjen, mötas de igen.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell lördag 15 maj kl 13.00. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnes minne inbjudes till Församlingsgården efter akten.
I stället för blommor giv en gåva till Nordmalings Baptistförsamlings mission.

Rudolf Sandgren, Häknäs, Nordmaling. På Umeå lasarett avled på onsdagsmorgonen förre hemmanhägaren Rudolf Sandgren, Häknäs, Nordmaling. Han var 77 år. Närmast sörjande är maken Elna, född Österlund, samt dottern Meja, maka till köpman Rudolf Andersson, Umeå, barnbarn och syskon.

Rudolf Sandgren var född i Hyngelsböle. Som ung kom han till Häknäs, sedan föräldrarna där förvärvat ett hemman. I samband med giftermålet övertog han svärfaderns hemman och drev detta med kreatur och hönseri i ett antal år. Han var även verksam i flottningen på Öre älv och hade en rad kommunala uppdrag.

Under många år var Sandgrens hälsa vacklande och han tvingades avyttra kreaturen och slå sig till ro. Han var religiöst intresserad och var på sin tid aktiv medlem i EFS i Häknäs.

Sandgren var också kommunalt intresserad och representerade under ett par perioder folkpartiet i kommunfullmäktige. Vidare var han med i valnämnden i Häknäs. Under en lång följd av år var han VK:s ombud.

3/5-76
JORDFÄSTNING 1976 05 10

I Nordmalings kyrka jordfästes på lördagen f. lantbrukaren och flottningsarbetaren Rudolf Sandgren, Häknäs. Akten i kyrkan inramades med sång av bröderna Karl och Börje Käck, Häknäs till orgelmusik av Helge Persson. Officiant var komminister David Lindström. Vid familjegraven på nya kyrkogården talade för de närmast sörjande svårsonen Rudolf Andersson, Umeå, för den övriga släkten vaktkonstapel Egon Österlund, Häknäs och för Häknäs EFS dess ordförande fru Jenny Öberg. Vid en minnessammankomst i församlingsgården, efter jordfästningsakten, medverkade komminister David Lindström och predikant Harald Forsman, Umeå. Även här förekom sång av bröderna Käck. Utöver en vacker blomstergård gavs många minnesgåvor till förmån för EFS verksamhet.

**Traditionellt
i Nyåker och
Brattsbacka**

1976 05 03

VALBORGSMÄSS och samling i bystugan i Brattsbacka hör ihop. Ca 200 personer hade mött upp till godtemplarnas ständigt återkommande majvaka. Rolf Hellberg hälsade välkommen och en rivig välkomstkuplett fick den stora publiken att hänga med på en gång.

En hel del trevliga sketcher framfördes av ungdomarna. Två av de yngsta deltagarna, Maria Gustavsson och Elena Westernmark tilldrog sig stora applåder.

Även de äldre ungdomarna framförde sina uppgifter på ett "skattretande" sätt. Filip Hörnkviist med rapport från aktuelltstudion, meddelade senaste nytt från Brattsbacka m.o. Dessutom förekom allsång till gitarr med Torleif Ögren, Nyåker, som ledare. Majbrasa och ett strålande fyrverkeri fick avsluta en kväll valborgsmässokväll.

NYAKERS EFS-ARE hade på valborgsmässoafton sitt traditionella vårfirande på Björnberget i Orrböle.

Sovvagn "hoppade" av rälsen i Nyåker

5/5-76

VÄNNÄS (VK)

— Hade det hänt i full fart vet man aldrig hur det slutat! Det säger banmästare Ernst Gösta Ekroth vid SJ i Vännäs med anledning av den tågurspärning som skedde vid Nyåkers station vid 13-tiden på tisdagen. Det var sista vagnen i norrgående Lapplandspilen som "halvvägs" hoppade av rälsen. Vagnen var en sovvagn som skulle kopplas av i Vännäs någon halvtimme senare.

Nu höll tåget den låga hastighet det alltid skall ha vid ingången till en bangård så det var inte någon risk att vagnen skulle välta, enligt banmästare Ekroth.

Passagerarna som fanns i vagnen fick flyttas över till de andra vagnarna. Vad som hände var alltså att sista boggien i sista vagnen hoppade av rälsen vid södra infartsväxeln på bangården. Vagnen gick då på sliparna ett par hundra meter innan tåget stannade.

Vad som orsakade "avhoppet" var på tisdagskvällen oklart.

● OFÖRKLARLIGT

— Vi kan inte finna någon förklaring till det, säger banmästare Ekroth. Det är inget fel på rälsen, det har vi varit och kollat. Olyckan hände ju vid växeln men den kan heller inte ha slagit om i det ögonblicket. Vi skall nu undersöka vagnen närmare för att se om felet kan ligga där.

— Vad som är konstigt är att det är just den sista vagnen som råkade ut för urspärningen. Det borde ju ha märkts på de andra vagnarna, tycker man.

— Det är möjligt att någonting lossnat från någon främre vagn. Vi fann nämligen några järnbitar på platsen som kan tyda på detta. Men allt är som sagt fortfarande oklart, säger banmästare Ekroth.

Nu inskränkte sig alltså urspärningen till att vagnen hoppade på sliparna ett par hundra meter. Detta genom den låga fart tåget höll vid infarten på bangården.

● VAD HADE HÄNT VID HÖG FART?

Om det nu inte var något fel på rälsen utan orsaken finns att hämta på vagnen ställs frågan vad som hänt om urspärningen hade skett i hög fart ute på linjen? Hade lokföraren upptäckt det och stannat i tid eller hade katastrofen varit ett faktum?

— Om man nu hittar fel på vagnen, var det en tillfällig brist eller har fler vagnar samma fel

BENGT NORDIN

Här utbildas klampare

8/5-76

TRAVARORNA är en av basprodukterna i vårt land. Det krävs stor kunnsighet och ansvar av yrkesfolket som i sin dagliga gärning sysslar med förädling av den skogliga råvaran.

Vid Masonite AB i Rundvik har man nyss genomfört en veckokurs i virkessortering för klampare. Klampare är yrkesbeteckningen för dem som sorterar plank och bräder.

Kursledare har varit konsult Holger Hedlund. Han är specialist på sortering och dessutom skiljedomare vid tvister mellan köpare och säljare. En teoretisk del ingick i kursen. Där fick deltagarna lära sig se den ekonomiska bakgrunden. Den praktiska delen där man sor-

terade olika virkespartier var förlagd till sågens timmeranläggning. Avslutningsvis hade man en provsortering. Vann tävlingen gjorde Nils Forselius från försäljningsavdelningen. Tre andra pristagare blev Håkan Ekman, Ove Melinder och Sven Erik Johansson. Tredje pristagare blev Roland Molander. De fem pristagarna fick var sin bok i gåva. Prisutdelare vid slutsammankomsten var disponent Per-Olof Schenström.

Kursdeltagarna eximerar en bräda frv Nils-Erik Andersson, N-A Arvidsson, kursledare Holger Hedlund, Olle Wård, Bosse Samuelsson, Bert-Åke Wård och till höger på bild Gösta Lundström.

Nordmaling

Lägenhet önskas hyra
i Nordmaling. Ingvar Häggström,
tel. 090/12 27 15.

Johnson
Världens mest köpta utbordare.
2-200hk!
Sandströms
Sport & Radio
0930/105 33

Symaskiner
demonstrationskörda,
säljes billigt
 STUVAFFÄREN
Nordmaling - Tel 105 76
SPEC. TYGER, GARDINER
ELNA SYMASKINER

Vi träffs - vi trivs
hos Sjöbergs Livs
Veckans lågpriserbjudande
Svensk
EDAMEROST kg 11:85
(ord. pris 16:05)

**NORD-
MALING**
Köp ny Volvo före måndagens prishöjning!
Vår representant Barbro Söderström visar nya Volvo 76 vid sin bostad Drottninggatan 3 i Nordmaling torsdag 6 maj kl 15-18.
 **AB UMEA
BILKOMPANI**
TEL. 090/13 22 00

Det växer bättre i Kronmull
100 liter fullgödslad frästörv 27:— 6/5-76
Levar Handelsträdgård
Nordmaling - Tel 109 16.

SKINKSTEK kg **16:90**
LEVERBIFF kg **10:90**
BRÖDERNA LILJEDAHL
NORDMALING

VETEMJÖL 8 x 2 kg **34:40**
FALUKORV Scan kg **10:90**
MILDA **0,5 kg 3:55**

handla • trivs
PERSLIVS
BRATTFORS • tel. 410 14

HÖRNSJÖ Folkan • Moget

Vuxendans Lördag 8/5 kl. 21-01

BJÖRKSTA
pojkar
Servering. Lägre entré före 21.
● Vi tackar för en trevlig danssäsong ● Damernas 1/2-timme.

Nya Björksta
som vet hur mogendans
skall spelas. 7/5-76.

**Lögdeälven
har rivit** 10/5 76

NORDMALING (VK)
Lördag 8 maj kl 17.45 rev Lögdeälven. I vart fall passerade den av Lögdeå SK utlagda flotten "målsnöret", vid gamla E 4 bron. Sen fastnade flotten ett tiotal meter nedströms bron och låg kvar där på söndagsmorgonen.
Vem som vunnit sportklubbens tippningstävling är ännu ovisst. De över 2.000 sålda kupongerna finns ännu i förvar hos polisen i Nordmaling. Nu rev älven sent i år men inte rekordsent. Under de 15-tal år Lögdeå SK hållit på med tippningstävlingen har den en gång rivit så sent som den 9 maj. Tidigast är den 24 april. Det året hade man inte hunnit meddela sista inlämningsdag.

Tre minuter
från rätt tid

NORDMALING (VK)
Jack Björklund, Nyåker, tippade bäst i Lögdeå SK:s tippningstävling "Lögdeälven river". Kl 17.42 8 maj hade Jack bestämt sig för att älven skulle riva. Det var 3 minuter före exakt tid. Flotten passerade målet kl 17.45. Jan Ivar Berg, Aspeå, kom 2:a med tiden 17.41 och 3:e pris vanns av Jörgen Sjöström, Mo, med tiden 17.50.

10/5-76

Nordmalings fritidsnämnd tar över 8/5-76 fritidsgårdar

NORDMALING (VK)

Vid halvårsskiftet övertar fritidsnämnden huvudmannaskapet för driften av ungdomsgårdarna i Nordmaling, Rundvik och Norrfors. Gårdarna handhas nu av sociala centralnämnden men enligt den personalorganisation som antagits av kommunfullmäktige skall fritidsnämnden administrera all fritidsverksamhet i kommunal regi.

Sociala centralnämnden har ifrågasatt om man inte kunde dela gårdsföreståndartjänsten. Fritidsnämndens arbetsutskott anser dock, att samverkan mellan kommunala nämnder inte behöver försvåras om fritidsnämnden står som huvudman för verksamheten.

Enligt statens ungdomsråd har endast ett fåtal av landets kommuner fritidsgårdsverksamheten överförd på annan huvudman än fritidsnämnden.

Som målsättning för verksamheten har fritidsnämnden satt:

Att nå kontakt med skilda ungdomsgrupper,
att som komplement till och i samarbete med föreningslivet erbjuda en allsidig programverksamhet,
att stimulera ungdomarna till engagemangen och göra dem skickade,
att utveckla demokratin i samhället och umgänget människor emellan,
att hålla kanalerna öppna mellan gården och i samhället verkande organisationer och samhällsgrupper.

Denna målsättning bör kompletteras mera konkret, beroende på aktuella situationer. Verksamheten ska bedrivas i intimt samarbete mellan sociala centralnämnden, skolstyrelsen, kulturnämnden och polisen.

8/5-76

Nyåker får ny isbana 10/5-76.

NORDMALING (VK)

Nyåkers IK har till Nordmalings fritidsnämnd inlämnat ansökan om kommunalt bidrag för att bygga en ny isbana. Den bana som nu finns i Nyåker är i dåligt skick. Sargen är uppruten och belysningsföga tidsenlig. Nämndens arbetsutskott anser nu att en ny isbana bör byggas i Nyåker.

Nu har frågan om flyttning av den sk skolepaviljongen i Nordmaling till Nyåker fördröjt ärendet. Man har inte fastställt platsen för paviljongen. Det finns de som anser att paviljongen bör ställas i vinkel med nuvarande skolbyggnad och att den nya isbanan bör placeras på samma sida. Tidigare har isbanan legat på andra sidan vägen och det är väl mindre lyckligt att skoleleverna måste passera en livligt trafikerad väg för att komma till isbanan.

Fritidsnämndens ordförande Lars Eriksson och fritidsassistent Gösta Norberg har nu fått i uppdrag att i samråd med Nyåkers IK, skolstyrelsen och sociala centralnämnden utreda frågan om lämplig placering av ny isbana. Det ifrågasättes även om det möjligen kan räcka med en mindre bana, förslagsvis 20x40 m då det för närvarande är ovisst, om Nyåker kommer att bedriva något seriespel i ishockey.

10/5-76

Bältena räddade? 13/5-76

NORDMALING (VK)

En ny krock, som kunnat få mycket allvarliga följder, inträffade vid 19-tiden på tisdagskvällen vid E 4-korsningen i Lögdeå. Nu stannade olyckan vid två illa tilltygade Volvo-bilar.

Denna gång var det en rundviksbo som kom från Lögdeå och skulle köra över E 4. Nu uppmärksammade han inte en söderifrån kommande bil utan körde in i denna. I denna bil åkte två män från Sundsvall på väg mot Umeå. Efter kollisionen gick sundsvallsbilen först över till höger, kom i sladdning och gick snett över E 4 och vältade två varv innan den blev stående i vänster vägdike. Med knapp nöd undgick bilen att kollidera med en motande långtradare. De två i sundsvallsbilen hade säkerhetsbältena på och dessa torde verksamt ha bidragit till att de inte ådrog sig några egentliga skador eller kastades ut genom vindrutan.

Enligt uppgift skall föraren av den korsande bilen haft sikten skymd av en långtradare. Trots att bilen blev ordentligt tillbucklad i framtiet klarade sig föraren utan skador.

På E 4 gäller 110 km förbi korsningen.

13/5-76

NORDMALINGS- krönika

Anders Åström

13-5-76
♦ RIKTIGT I BLASVÄDER har nu Nordmalings skolchef Halvard Sidebo kommit. Detta sedan han föreslagit att eleverna i klass 3-4 i Hörsjö ska flyttas över till skolan i Gräsmyr. Men detta gillar inte de goda hörsjöborna. Efter två mer eller mindre stormiga föräldramöten har han nu fått lova att glömma sitt "påkitt".

Hur nu denna fråga kommer att utvecklas får vi en viss vägledning när skolstyrelsens arbetsutskott behandlat frågan på fredag. Att det bli någon form av nyordning torde stå klart.

Det är nämligen så att det tex i byarna Hummelholm - Torrböle råder delade meningar om vilket som är bäst för deras barn - skolgång i Hörsjö eller Gräsmyr. Det sägs att en elev från Torrböle under sina sex år vid låg- och mellanstadiet får över 1.000 mil kortare resväg om skolgången förläggs till Gräsmyr i stället för Hörsjö. Dessutom får de åka 30 minuter senare på morgonen - 7.45 mot nuvarande 7.15. Till hösten blir det fem låg- och mellanstadiel elever från Torrböle. Från Hummelholm blir det fyra elever och för dem torde avstånd och restid vara ungefär densamma om de går i skola i Hörsjö eller Gräsmyr.

♦ JAG HAR INGENTING att bestämma i ärendet men jag har fått skolstyrelsens uppdrag att utreda frågan, berättar Halvard Sidebo. Han beklagar att diskussionen blivit så infekterad att det inte går att föra en logisk debatt. Hörsjöborna vill helt enkelt inte lyssna.

Samtidigt säger sig skolchefen förstå att byborna vill slå vakt om sin skola.

— Men vi har inte tänkt dra in någon skola i Hörsjö.

Det finns underlag för en lågunderöverskådlig tid framöver och om sen elevunderlaget ökar så att vi kunde förbättra skolformen än mera i Hörsjö vore glädjande. Skolan renoverades 1973 för två klasser. Redan då visste vi att utvecklingen gick mot B 2 form.

— Samtidigt har vi en modern skola i Gräsmyr. Där är elevunderlaget de närmaste kommande åren nere i en svacka. Därför ansåg jag att om man samarbetade i Hörsjö och Gräsmyr skulle båda skolorna kunna behålla sin B 1 form. Efter tre år ökar elevunderlaget i Gräsmyr.

Nu går det tex bra för 6-åringarna i förskolan att åka de 7 km som det är mellan Hörsjö och Gräsmyr. Varför skulle då inte mellanstadiel eleverna kunna åka?

— Sen tycker jag att det är fel att hörsjöborna skall vilja hänga upp mej i rök. Jag försöker bara följa vad som står i den instruktion vi har att följa i vår planering. säger skolchefen som är väl medveten om att han gjort sig föga populär i hörsjöbygden.

13/5-76

● Bertil Nilsson, Tavelsjö, har varit tryckare i två år. Demonstrerar här hur det går till att tillverka fakturor för familjen Signe och Gunnar Andersson med barnen Maria och Thomas, Levär.

”Så här jobbar man i en skyddad verkstad”

NORDMALING (VK)

Mellan 700 och 800 personer besökte VSV-tryckeriet i Nordmaling när man på lördagen höll ”Öppet hus”. Det var anhöriga, släktingar och vänner, delvis långväga gäster, som passade tillfället att få se tryckeriet i full produktion. Totalt har VSV-produkter i Nordmaling 42 anställda. 1975 producerade man trycksaker för 1,2 miljoner.

VSV produkter är en förkortning för Västerbottens skyddade verkstäder med landstinget som huvudman. Men just ordet ”skyddade” är de anställda inte så glada över.

— Nej, säger föreståndare Edvard Roos, Nordmaling. Det är därför vi i dag har ”Öppet hus” så att folk får klart för sig att här pågår produktion av olika slag av tryckalster och det är inte alls något form av terapi vi sysslar med.

Vi hoppas att de som nu är här på besök skall få bort den negativa attityd många får när de hör talas om en skyddad verkstad.

— Det här är inget ställe dit man stoppar människor när de inte orkar hävda sig på den öppna marknaden utan vi försöker slussa in våra medarbetare i arbete som passar. Vi vill se det så att arbete på en skyddad verkstad skall bedömas arbetsplats som helst.

Landstinget är tryckeriets största kund. Bl a trycker man läkarkvadräkningar, postgirokort m.m, men under produktion var även trycksaker för bl a Västerbottens-Kuriren.

ANDERS ASTRÖM

● För första gången fick handsättare Gunnar Norrby, Gräsmyr, tillfälle att visa sin son Mats, (8 år) hur man plockar ihop ”typerna”.

Norrfors IK — aktiv småklubb

— Rena drömmen, sa Nordmalings nye fritidsassistent Gösta Norberg, när han besökte Norrfors IK och fick se hur stort intresse det finns där för idrotten bland både ungdom och äldre.

Ett femtiotal ungdomar och några på lika många äldre hade på tisdagskvällen mött upp till träning och den sedvanliga eftersamlingen med fika i ungdomslokalerna.

Norrfors IK är en förening med vind i seglen i alla avseenden. Fritidsassistenten Gösta Norberg, var mycket imponerad över den tillslutning som var på träningskvällarna. Man löper terräng och spelar fotboll, unga som gamla är lika aktiva. Tisdagskvällens övningar utfördes i hällande regn men alla var lika energiska för det.

Vid eftersamlingen medverkade Gösta Norberg. Han presenterade sig själv och vilka uppgifter, som ligger på hans arbetspass.

Han betonade vikten av, att han

skulle försöka göra allt för att även föreningen sas ute i periferin också skulle få all den hjälp och stöd som han kunde erbjuda och inte bara tänka på dem som bor i centralorten.

● POJKLAG I FOTBOLL

Gösta Norbergs förhoppning var blä att det skulle gå att ordna till pojkfotbollslag ute i byarna och dessa skulle få ha en egen serie.

Gösta Norberg framhöll vikten av att föreningsmedlemmarna håller sina kommunalpolitiker varma med informationer om hur aktiv den eler den föreningen är. På så sätt finns det större chans, att kommunfullmäktige kan ge fritidsnämnden mera pengar, som då i sin tur kan ge de olika föreningarna ekonomiskt stöd.

● NYTT EL-LJUSSPÅR

Norrfors IK har till Fritidsnämnden inlämnat en ansökan, med begäran om hjälp till ett nytt el-ljus-

Gösta Norberg lämnade en redogörelse över vad fritidsnämnden tyckte om denna ansökan och lovade, att till veckan göra en närmare undersökning av terrängen där spåret skall läggas.

● TOALETTER

Göran Almström efterlyste de utlovade toaletterna till badplatsen smat vatten och toaletter till idrottsplanen. Det är något som finns avslut på sedan ett par år tillbaka, men ingenting har hänt, hävdade han. Hans förhoppning stod nu till den nye fritidsassistenten att dessa saker med det snaraste skall ordnas.

● SKULPTURER

Göran Almström framförde avslutningsvis ett varmt tack till träsnidaren Roger Björklund för de två verkligen fina träskulpturer, som han hade skänkt till idrottsföreningen. Skulpturerna fick inta hedersplatsen på det nyss uppsatta prisskåpet, som föreningen anskaffat.

IRMA JOHANSSON

● Ulf, Margit, Stig, Stig-Björn och Hans alla med Forslund i efternamn samlade i familjens nya byggvaruhus där man väntar julrusch redan i semestertid.

13/5-76

Nytt varuhus väntar rusch när andra har semester

Om det inte varit för att pojkarna är intresserade av företaget och vill arbeta hemmavid har aldrig denna satsning kommit till, berättar Stig Forslund, Levar, som nu flyttat "hem" med sin rörelse — glasmästeriet —

Förra året omsatte firman 1,8 milj. kr. Nu hoppas man på helt andra siffror.

Det var 1958 som Stig Forslund, efter att ha drivit affär en följd av år, började med glasmästeri i källaren hos dåvarande Motorkompagniet i Nordmaling. 1963 förvärvade han den Taflinska fastigheten i samhället och ansåg sig där ha fått fina lokaler. Med åren började han lagerföra en del byggvaror och gladsade fönster. 1968 utökade han sortimentet med hyvlade trävaror och byggde då magasin i Levar för lagerhållningen. Det ena gav det

andra och med åren blev företaget synnerligen trångbott och man hade lager på flera ställen.

♦ FAMILJERAD BESLUTADE

Vid ett familjeråd för drygt ett år sedan beslöt man bygga nytt i Levar på mark som gått i arv från fäderna. För att klara bygget har familjen lånat upp 365.000 kr. Nordmalingsbyggen AB har byggt men Stig (55) och hans pojkar Stig-Björn (32), Ulf (26) och Hans (19) har även gjort många dagsverken.

och byggt ett byggvaruhus för en halv miljon. Efter att ha varit trångbodda har man nu 1.200 kvm under tak och en tomt på 8.000 kvm. Glasmästeriet har med åren utvecklats till ett företag som nu säljer allt i byggmaterialbranschen.

— Men går det nu att sälja så mycket byggnadsmaterial. De flesta egnahemmen kommer ju i byggsatser?

— Ja det är klart. Det har blivit en stor förändring. Andelen lösvirkeshus som byggs inom kommunen är inte stor men reparationssektorn är desto större. Vi har massor med kunder som håller på att reparera och bygga om hemmavid och vi tror att vi nu skall ha än större utsikter att få sälja när kunder får komma och på ett ställe köpa vad de skall ha vinke, isole-

ringsmaterial, fönster och dörrar m.m. anser Stig Forslund.

♦ JULRUSCH I SEMESTERTID

Den stora köpruschen väntar man i semestertid. Då blir det många "gör det själva-jobbare" som skall ha material. Av erfarenhet vet man även att det finns många fritidshusägare som under semestertid passar på att bygga ut eller renovera.

— Ja semestertiden är vår bästa säljtid, berättade fru Margit Forslund, som basar på kontoret och även försöka hålla ordning på var hon har sina mannor.

Givetvis har man även kvar de rena glasmästeriarbetena. Bilrutot är en stor artikel och nu har man i nybygget fått möjlighet att ta in bilarna och sätta in rutorna i värme. Förut var det besvärligt många gånger när man tidvis tvingades att hålla till ute med detta precisionsarbete.

Förutom makarna Forslund och sönerna Stig-Björn, Ulf och Hans har i dagarna Bo-Göran Perman i Levar fått anställning vid företaget. Han skall främst se till att företagets varor snabbt kommer ut till kunderna. ANDERS ASTRÖM

BYGGVARUHUSET
GLASMÄSTERI-BYGGVARUHANDEL

Byggdagar-EXTRA torsdag, fredag och lördag!

- Öppningserbjudande! -

Paneler norsk. 6" kvm **20:-**
Paneler 4", utlägg kvm **12:-**
Obetydligt lagerskadade
FÖNSTER och DÖRRAR
till starkt reduc. priser

FÖNSTER och DÖRRAR
10% rabatt

Ela Bushman
HANDSÄG **17:-**

- Priserna inkl. moms -

• Öppettider: Måndag-fredag 7-16.30, lördagar 9-12 •

Aktuellt just nu för uteplatsen!

Tryckimpregnerat VIRKE

- TRALLVIRKE, hyvlad 1", 1 1/4", 1 1/2", 4" bredd
- Ohyvlad VIRKE
- Armerad TAKPLAST; bredderna 2, 2.5, 3, 3.5 och 4 meter

Byggvaruhuset i Levar står nu klart

1958 startade vi byggnads- och bilglasmästeri vid Storgatan i Nordmaling. Samtidigt med glasmästeriverksamheten kom vi efterhand att även idka försäljning av visst byggnadsmaterial. Denna del kom med tiden att bli allt mer omfattande och vi blev riktigt trångbudda i våra gamla lokaler.

Men nu, i vår nya byggnad i Levar, har vi fått tidsenliga, moderna och stora lokaler. På en yta av hela 1.200 kvm finner ni ett välutrustat byggvaruhus och ett modernt byggnads- och bilglasmästeri.

Vi tror att detta skall uppskattas av er som skall bygga nytt eller reparera, och för bilägaren när ny bilruta skall insättas. Välkomna!

Stig Forslund

Familjeföretaget representeras av från vänster: Margit — hustru, Ulf — glasmästare, Stig — chef för företaget, Stig-Björn — försäljare och Hans som svarar för leveranserna.

DET MESTA AV VAD DU BEHÖVER

eller vad tycker du själv? Allehanda typer av sågat och hyvlad virke, paneler, listverk, rundstav, inredningssnickerier, fönster, ytter- och innerdörrar, board, asfboard, plywood, spån- och gipsplattor, dräneringsrör, armeringsjärn, cement, byggnadskalk, papp, spik, handverktyg för gör-det-själv-byggaren m. m.

Glasmästeri med resurser

- GLASADE FÖNSTER — vår specialitet • Allt i BYGGNADSGLAS • Aukt. BILGLASMÄSTERI med bilglas till de bästa bilmärken.
- Snabbt och fackmässigt arbete garanteras. —

Lätt att hitta!

Vårt byggvaruhus ligger vid gamla Riks 13 i Levar. Kommer ni norrifrån är det endast 20 meter från infarten av E4. Gott om P-platser. Föredrar ni att lasta direkt på bilen — kör in i byggvaruhuset!

Öppningsdagarna — torsdag, fredag och lördag bjuder vi på KAFFE med dopp. BALLONGER och FESTIS till barnen.

BYGGVARUHUSET

KB S. FÖRSLUND & Co

Levar, Nordmaling — Tel 0930/102 23, 110 90

13/5 - 76

**Vi har medverkat till uppförandet av
Forslunds byggvaruhus**

ÖSTERLUNDS PLÅT

Levar, Nordmaling. Tel 0930/108 89 eller 102 77

13/5 - 76.

Huvudentreprenör

har varit

NORDMALINGSBYGGEN AB

— Nils Eric Ericsson —

**Alla golvbeläggningar i byggvaruhuset
har levererats och inlagts av**

 GOLV - SÖREN

TEL. 0930/108 29 · 910 01 NORDMALING

— Vi går kvalitetslinjen —

17 maj 1976

LÄNSJAKTVÄRDARE:

Kresol kan användas utan skadeverkningar

NORDMALING (VK)

Sedan många år har man använt kresol för att bespruta banvallar. Detta för att förhindra att älgar springer upp på rälsen och blir ihjälkörd av tåget. Men är kresol farligt?

Vid ett möte i centrum Björna på fredagskvällen kunde länsjaktvärdare Uno Gahlin från Härnösand lugna oroliga jägare vad gäller vätskan kresol.

Medlet har i tio års tid använts i detta syfte. Inga som helst skadeverkningar finns inrapporterade under perioden. Gahlin ansåg att det ej kan vara samma medel som det utfärdats rikslarm om. Han trodde att rikslarmet gällde chesol – ett mycket farligt gift – medan detta ju heter kresol.

□ SKYDDSKLÄDER

Den som handskas med kresol måste dock ha handskar, skyddskläder och gärna skyddsglasögon. Kresol luktar förskräckligt illa – men det är inte lättflyktigt. Därför utgör det ingen inandningsrisk. Det är den skarpa fräna lukten som skrämmar bort djuren.

Kresolflaskan skall vara försedd med giftetikett och medlet får giftvis ej förtäras. Dessutom måste man ha skyddskläder och handskar på när man jobbar med utdroppningen.

□ TOLV ÄLGAR TAGDÖDADES

Förste polisassistent Hans Häggblad i Trehörningsjö berättar att man förra vintern hade 12 tagdödade älgar. Då hade kresol bara droppats ut på ett fåtal ställen. I vinter när man portionerat ut kresol på en sträcka av 4,5 mil har endast fyra älgar tagdödats. Inga älgar hade skadats i år. I fjol var det tre fyra älgar som skadats och måste avlivas.

Jaktvärdskonsulent Per Olof Hopfgarten i Västerbottens läns jaktvärdförning bekräftar att man också i Västerbotten använt medlet med god effekt. I vinter har dock inget kresol använts. Det har ej ansetts nödvändigt, eftersom snödjupet ej varit så stort vid kusten där största problemen normalt föreligger.

Apoteket i Ö-vik meddelade att kresol säljs fritt inte bara på apotek utan även i färgaffärer och hos färggrossister. Man hade svårt att tro att det kunde röra sig om samma ämne som det gått ut rikslarm om. Och om så är fallet måste det här röra sig om en vara i mindre koncentrerad form.

□ VILTSPEGLAR

Årsmötet i Björna hade samlat ett hundratal jägare från Gideå-Björna-Trehörningsjö jaktvärdssamråde. Enligt en inventering från 1975 finns 962 älgar inom licensområdet, som omfattar ca 152 000 hektar. För att få ner antalet trafik-

dödade älgar (= hittills i år åtta) kommer viltspelar och varningsmärken att sättas upp. Man beslöt även att ordna med röjning och stamkvistning på de värst utsatta vägsträckorna. Först skall dock vägverket kontaktas.

Förslaget om att kommunen skall indelas i tre älgvärdstrakt kom sen upp till behandling. Här beslöt man i enlighet med styrelsen att föreslå att Gideå-Björna-Trehörningsjö skall bilda ett älgvärdstrakt.

trikt. Anundsjö bildar det andra och kustområdet det tredje.

Slutligen förrättades val för kommande år. Till styrelse valdes Hans Häggblad, Trehörningsjö, ordf. Petrus Johansson, Långviksmön, v. ordf. Gunnar Sjödin, Karlsviken, kassör, Hans Olof Olsson Gideå, bruk sekr. samt Gunnar Nordlund Långviksmön.

P. A. SUNDBOM

Olofsfors bruk bör skötas av stiftelse

NORDMALING (VK)

Förslag har väckts om skapande av en fastare förvaltningsform för de gamla bruksbyggnaderna i Olofsfors. Genom bildning av en stiftelse föreslås att Nordmalings kommun tillsammans med ägarna av bruket (Masonite AB) skall svara för framtida underhåll och skötsel.

Olofsfors bruk är markerat som riksintressant miljö för kulturminnesvärden och det anses i högsta grad värdefullt att de gamla smedjorna, masugnen m.m. bevaras till eftervärlden och att själva miljön vid det gamla bruket får finnas kvar.

Vid en sammankomst på Västerbottens museum diskuterades frågan. Deltagande var representanter för Olofsfors bruk, stadsarkitekten, distriktslantmätaren och antikvarien.

När ärendet häromdagen var uppe i kommunstyrelsens arbetsutskott förklarade man sig positiva till fort-

sätta överläggningar om eventuell stiftelsebildning.

I USA är det i vår fler som motsätter sig att förbindelserna till Kuba normaliseras än förra vintern. Det är också fler som tycker att USA skall behålla suveräniteten över Panama-kanalen. Princetons opinionsinstitut har mätt de antikubanska amerikanerna till 58 proc i vår mot 40 proc för ett år sedan och 75 proc mot 66 ville behålla Panama. (TT-AFP)

1976 05 25

BÄRRENS

Min kära lilla Mamma,
och Svärmor

Betty Olivia
Ekman

* 2/12 1889
† 23/5 1976

har hastigt lämnat oss, övrigt släkt
och vänter i djup sorg och sak-
nåd.

Hälsnäs 24 maj 1976

Elsie-Britt och Rolf

Det hem som Du älskat
Där blommor har spirat
Det lämnar Du nu för en skönare
värld
Den tomhet vi känner kan ej ord
beskriva
Hav tacks för det goda Du satt
på Din väg

Jordfästningen äger rum i Nord-
malings gravkapell lördagen den
29/5 kl 13.00. De som med sin när-
varo önskar hedra den avlidnas
minne inbjuds till Församlings-
gården, Nordmaling.

Bygdeå

Vi säljer
OLLI 12
ELSTÄNGSEL
★ 3 års garanti
★ Batterisparande
★ Överspänningskydd
★ Justerbar strömstyrka
★ Inbyggd funktions-
testare
★ S-märkt

BYGDEÅ
Järn & Färg
Tel 0934/30060, 30215

Sorsele

60 sångare
i Pingstkyrkan, Sorsele lörd. 29/5
kl 19.00. Välkomna.

Överklinten

SÖNDAGSÖPPET
den 30/5 kl 12.00—18.00
Jeans, bussaronger, kjolar i tvättad
jeanstyg. Munkjackor, blusar, t-
shirt och skjortor. Tuff jacka i bo-
mullsesatin 4 färger matchande
byxor till. Extrapris: gabardina-
byxor 29:75, gardiner 150 cm.
10:—/m. Stavar 10:—/kg.

AINAS
MJÖSJÖN
Tel. 0934/400 20

Nordmaling

MORS DAG

**Presenten finns
hos oss**
Handbroderade thailändska blusar
i stor sortering.
Smycken, väskor, skärp, Vår- och
sommarmattor eller varför inte ett
doftrus eller en rolig karamell-
burk.
Kom in och titta.
Den lilla affären
med modeatmosfären

hattasken
NORDMALING - Tel. 109 10

1976
05-28

Johnson
Världens mest köpta utbordare.
2-200hk!
Sandströms
Sport & Radio
NORDMALING — 0930/105 33

TAPETREA
pågår
50 procent rabatt på stavar och ut-
gående mönster.
TAPETLAGRET
Hammargården, Nordmaling
Tel. 0930/109 89 eller 111 66

**Allt det MOR
önskar sig**
NATTLINNE
långt ell kort
MORGONROCK
HEMMAKLÄNNING
SHORTS, BIKINI
i mjuk velour
BLUS, JUMPER
KOFTA o.
UNDERKLÄDER
finner Ni hos oss

Bäcklund
EFTR.
Nordmaling. Tel. 10: 94

Till MOR
ett diamanthänge
i vitt guld.
Från 99:—

Hæggmans
Guld
Nordmaling - Tel. 100 45

Nordmaling

Jordfräsar
Gilson 5 och 8 hk
för omg. leverans.
Specialpris!

UTTERSTRÖMS
Nordmaling. Tel. 107 20 00

Bästa köp!
är att köpa kvalité
till bra pris, eller hur ? !!
Välkomna
O. ELEKTRONIK
0930/112 60

Nordmalings kyrka
Kyrkokörens sång- och musikgudstj. Sönd kl 19.
Gospels. Past.ämb.

DÖDSFALL 19750531

Oskar Landström, Nyåker. På
Umeå lasarett avled natten till fre-
dagen efter en kortare tids sjukdom
hemmansägare Oskar Landström,
Aliden, Nyåker. Han var 77 år och
sörjes närmast av maken Selma, två
barn med familjer, samt syskon.
Han var född i Degernäs Bjur-
holm där han hjälpte föräldrarna
med jordbruket tills han 1929 gifte
sig med Selma Johansson från Bal-
sjö. Makarna inköpte en jordbruks-
fastighet i Aliden, Nyåker. Där fick
Landström börja med att bygga upp
bostadshus och ladugård. Han var
även en tid med i vägbrytning.
Jordbruket var hans stora intresse
och djuren i ladugården hade han
kvär till långt efter pensionsåldern.
Olov Albert Vestermark, Flarken.
På långvården i Robertsfors avled på
Kristi himmelsfärds dag pensionären
Olov Albert Vestermark, Flarken, 81
år. Närmast sörjande är en dotter
med familj.

Förvaltare Ture Månsson, MoDo, Umeå, retrassistent Arne Englund, Bjurholm, skogschef Per Bergenholm, förvaltare Rune Boquist, Scharins, Klemensnäs, jägmästare Per David Pettersson, Assi, Pi-
ted och Gunnar Sandberg, inspektor för skogshuggarna i Bjurholm samlade vid Masonites provhög
av R-ved.

Röjningsveden lösningen på skogens råvarusvacka?

NORDMALING (VK)

Kommer röjningsved att bli ett sortiment att fylla igen en befarad svacka i råvarutill-
gången för våra virkesslukande industrier? I varje fall tycks skogs- och industrifolk vara
mycket intresserad av R-veden.

Det framkom när Masonite AB häromdagen samlat skogsfolk och företrädare för skogs-
industrin i länet till Olofsfors och "miniexkursion".

Tar man massaved till 5 cm är
det väl knappt någon som tror att
röjningsved kan få någon avgörande
betydelse för industrins virkes-
försörjning, men indirekt kan sorti-
mentet få stor betydelse för sko-
gen och sysselsättningen.

Att tillvarata röjningsved är ar-
betskrävande. Många arbetslösa –
även ungdomar och damer – skul-
le få jobb.

Men skogsägaren vinner inte enbart
på att han får skogen gallrad. Tar man
till vara röjningsveden tar man även
bort yngelplatserna för "kusarna",
mångborren och andra skogens skadegörare som be-
räknas "äta upp" minst två miljoner
fast kubikmeter virke per år. Det gör
mycket pengar – mera än 200 miljoner
kronor.

□ Klar överav- verkning

I sitt hälsningsenförande omtalade
Per Bergenholm på att landets
skogs växer med cirka 70 milj
skbm per år, medan uttaget 1974
beräknas till cirka 90 milj skbm.
En klar överavverkning har såle-
des skett.

– Vilken medicin skall vi då
använda för att klara oss undan
väntad bristsituation?

Övergripande gödning beräknas
kunna öka den årliga tillväxten
med cirka 10 milj skbm. Hur myc-
ket kan då ännu lägre stubbar och
bättre tillvaratagande av virke ge?

□ Masonite behöver R-ved

Masonite AB räknar med att för
boardproduktionen kunna ta emot
cirka 10 000 kbm röjningsved.

Ett problem med R-veden är
barkningen. Så kläna dimensioner
som under 5 cm går inte att bark-
ka. Då har Assi för sin wallboard-
fabrik en fördel. Där förbrukar
man årligen en miljon kbm obarkad
ved per år, och jägmästare
Per David Pettersson vid Assi an-
såg att röjvedens tunna bark inte
ställdes till med några problem.

□ Skrämd om "kusar"

Jägmästare Sverker Svensson vid
skogsvårdsstyrelsen "skrämd om
kusar", talade om mårborren som,
visserligen liten till växten, men en
stor bov. Svåra engångsangrepp av
mårborren kan förorsaka tillväxt-
förlust under 12–14 år. Mårborren
angriper den del av trädkronorna
som svarar för den största delen
av tillväxten. Mårborren äter så-
ledes inte upp virke för 100-tals
miljoner kronor, men orsakar stora
förluster i form av minskad till-
växt.

□ Røj i juni

Røj, man när ungskogen nått
en höjd av 2–2,5 meter är risken
inte så stor att man får yngelvirke
för kusar, men då räknar skogs-
stälisägarna att det är nog för ti-
digt. Bättre är om bestånden kom-

mit upp så pass att älgfaran inte
är så stor.

□ Om contorta

Jan Rembr, licenciat vid Skogs-
förbättringar i Skivar, talade om
contorta, den kanadensiska tallen
som nu är på modet. 1975 sattes
cirka 40 miljoner contortaplantar i
landet, så det blir ett trädslag vi
får lära oss leva med.

Contortan beräknas ha 25 till 60
procent bättre tillväxt än vår
svenska tall. Contorta är resistent
mot knäcksjuka men har även en
del svagheter bl.a. sämre rotsystem.
Dessutom angrips den av sextan-
dade granbarkborren så tall den är.

MoDo har varit lite skeptiska,
men förvaltare Månsson sade nu
att vi får väl försöka lära oss leva
med contorta.

– Men vi som är kloka tar det
lite försiktigt!

Efter lunch bar det i väg ut till
skogs. På Klösheden hade en del
provtyr ställts i ordning.

□ Hästen i skogen

Främjandet av gallrings- och
röjningsvirke är ett stort problem.
Dagens stora skogsmaskiner orsakar
allt för stora skador i gallrings-
skog. Exkursionsvärderna Per Ber-
genholm gjorde reklam för åter-
införandet av hästen i skogen. Han
hade lyckats få Bo Öhman, erkänt
skicklig skogskarl från Lögdeå, att
köra med häst och vagn, och visst
gick det fint.

Inspektör Allan Bäckman, Ny-
åker (skogsförbundet i Ö-vik)
gjorde reklam för lövveden. Han
framhöll att den går snabbare att
hugga och att det vid kusten finns
många röjningsbestånd med löv.

Allan Bäckman berättade att sorti-
mentet minskat år från år, och
ansåg priset som avgörande, samt
menade att det nog behövs 50 kr
per lösmeter för att det skall bli
någon fart på huggning av röj-
ningsved.

□ Contortabestånd

På återvägen stannade man upp
och såg Masonites bestånd av con-
torta och lärk i Toböle. Det första
contortabeståndet anlades 1931. Efter
diverse gallringar och kalami-
teter håller beståndet nu cirka 900
träd per hektar. Tillväxten beräk-
nas i dag till närmare 16 kubik-
meter och virkesförrådet till 326
kubikmeter per hektar.

I beståndet plockade i början
av 50-talet faktör Holger Norberg
kott. Klingade dem i bakugen och
sädde fröet i plantskolan. På så
sätt har nu bolaget två olika be-
stånd – båda enastående vackra.

– Rent förbaskat vackert det här.
Vi måste nog börja tro på contor-
tan, ansåg skogschef Anders Lund-
mark vid Bowaters i Umeå.

ANDERS ASTROM

Grangårdens handelsträdgård Mo, Lögdeå har börjat sin VÅRFÖRSÄLJNING

Öppet kl. 09.00—19.00

ROSOR, BUSKAR, TRÄD och PERENNA VÄXTER
BLOMMANDE PENSÉER, FRÖER, GÖDNINGSMEDEL, JORD M. M.

Passa på medan sorteringen är som störst.

Tel. 0930/303 08, hostadstel. 330 53

En SON

Ann-Marie och Fred Nilsson
Bagård, Nordmaling
Umeå BB den 18 maj 1976

Byggnadslov för egnahem

NORDMALING (VK)

Det blev byggnadslov för fem egnahem, åtta fritidshus och en rad om- och tillbyggnader när Nordmalings byggnadsnämnd på tisdagen hade sammanträde. Byggnadslov för egnahem fick Dan Andersson, Husum, (avstyckning från Lögdeå 2:34), Barbro och Stig Jacobsson, Umeå, (Öre 4:37) Annmarie och Fred Nilsson, Bagård (Levar 1:71), Kenth Osterlund, Nordmaling samt Mona Persson/Ingemar Nyberg, Umeå (Gräsmyr 4:40).

Byggnadslov för ombyggnad av bostadshus beviljades för Asta och Ragvald Boström (Bredvik 1:3). Hans Olof Hörnström, Bredvik önskar tillbygga befintligt bostadshus. Ärendet bordlades för besiktning och införskaffande av brandchefens yttrande.

Sanny Norgren

* 9/1 1893 † 19/5 1976

har lämnat oss.
Sörjd och saknad.

Brattfors, Nordmaling 20 maj 1976

Vilma och Olof
Svea
Henning och Elisabet
Barnbarnen

Vid vårvindens susning
Du somnad stilla
Ej sjukdom och oro
Nu mer gör dig illa
Skön är vilan som graven ger
Gott är att veta du lider ej mer.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings kyrka onsdag 26 maj kl 14.00. De som med sin närvaro önskar hedra den avlidnas minne inbjudes efter akten till minnestund i Församlingsgården. I stället för blommor tänk på missionen. Meddelas endast på detta sätt.

Sanny Norgren, Brattfors. På Nordmalings sjukhem avled på onsdagen fru Sanny Maria Norgren, född Eriksson, Brattfors, Nordmaling. Hon var 83 år. Närmast sörjande är tre barn, Vilma, adjunkt, maka till adjunkt Olof Persson, Motala, Svea, sjuksköterska, Stockholm, samt Henning hemmansägare, Brattfors, svärdottern Elisabet samt barnbarn.

Hon var född i Örtträsk och var 18 år när hon kom till nordmalingsbygden. 1923 gifte hon sig med hemmansägare Ernst Norgren i Brattfors och fick ett lantbrukarhem med alla dess bestyr att sköta. Hon ägnade all sin tid åt omsorgerna om det egna hemmet och de sina. Maken gick bort 1965. Fru Norgren var religiöst sinnad och var under en följd av år kassör i byns Lutherska missionsförening.

Överavverkning av bondeskogen

NORDMALING (VK)

Det vill till ett de privata skogsägarna inom Nordmaling sköter sina återväxtåtgärder i skogen om man skall kunna hålla igång avverkningarna i den takt som skett under den senaste 5-års-perioden. Då avverkades på de 61.000 hektar bondesägda skogen i genomsnitt 156.000 (2,6 kubm per hektar) och rekordåret 1974/75 167.000 kubm. Det innebär en viss överavverkning om inte åtgärder för snabb reproduktion sätts in. Nu är det ju vanligt att uttagen inom bondeskogsbruket växlar. När avverkningssäsongen 1975/76 är klar för redovisning blir det säkert betydligt lägre siffror.

— En stor del av uttagen har lagts på slutavverkning. Under perioden har cirka 1,2 procent av arealen slutavverkats, och det är i mesta laget, anser skogsvårdeskonsulent Stellan Johansson.

— 1,2 procent innebär att det tar 80 år att gå över all privatägd skog inom kommunen. Om man nu räknar genomsnittlig omloppstid till 100 år står det klart att vi med nuvarande uttag riskerar att virkesförråden sänkas.

— Nu måste erkännas att det i stort sett är bra fart på skogsvården inom kommunen, men det är klart att det även finns marker som är eftersatta, och skall vi behålla Nordmalings rykte som en skogrik kustkommun finns det all anledning att se upp. Inte låta hygen ligga obehandlade i årtal eller

— En viss överavverkning av skogen har förekommit, säger skogsvårdeskonsulent Stellan Johansson, Nordmaling.

eftersatta ungskogsrojning och gallringar.

— Nordmaling har ord om sig att ha en hel del fina granmarker. På dessa kan man räkna en kortare omloppstid än 100 år, men genomsnittligt får man nog räkna med ett sekel om vi inte skyndar på med tex gödsling.

Stellan Johansson vill även trycka på att skogsägarna röjer sina ungskogar. Även om kommunen ligger "hyfsat" till finns det eftersläpning just på röjningssidan.

Sen uppmanar han markägarna att vara ute i god tid med beställning av skogsplanter. Det är brist på skogsplanter denna vår. För planering av arbetet är det även viktigt att de som har områden som skall markberedas anmäler sig i god tid.

ANDERS ASTRÖM

Nordmaling fick 1,4 miljoner över

NORDMALING (VK)

Det blev 1,4 milj kr över på 1975 års driftsbudget och nära 1,4 milj kr kvar på kapitalbudgeten i 1975 års bokslut för Nordmalings kommun. Beträffande kapitalbudgeten blev det i stort sett bara hälften. Vissa konton visade underskott — sammanlagt 667.000 kr. I skatteintäkter fick kommunen 1975 in drygt 20 milj kr, därav 7 milj kr i skattentjämningsbidrag.

För att nu notera några siffror ur den innehållsrika sammanställningen så kostade kommunstyrelse och kommunalkontoret 1.317.000 kr för året. Man utredde, bl a den lokala trafikplaneringen och fysiska riksplaneringen för 66.000 kr. Fritidsnämnden förbrukade 180.000 kr, därav gick 137.000 till ungdoms- och fritidsverksamhet medan turistsektorn fick 31.000 kr. Att hålla den lokala trafiken igång kostade 195.000 kr.

Brandförsvaret kostar mer och mer. 615.000 kr — medan trafiknämnden bara förbrukade 100 kr. Kommunens fastighetsförvaltning kostade totalt 1.162.500 kr.

Byggnadsnämnden förbrukade 278.000 kr och fick in 53.000 kr för lämnade byggnadslov m m.

Man byggde vägar och gator för dryga miljonen. Kommunens bidrag till vägbelysning i byarna kostade 103.000 och inom stadsplaneringsrådet 97.000.

Campingplatsen vid Ava havbad samt rastplatsen vid Lögdeälven kostade nära 50.000 — gav 7.000 i inkomst. Vatten och avlopp kostade kommunen drygt 1,8 miljoner och man fick in 673.000 kr.

VINST PÅ RENHÅLLNING

Renhållning kostade nära 384.000 men man fick in 395.000 kr. Undervisning och annan kulturell verksamhet är en tung post. Den kostade 1975 14,3 miljoner. I statsbidrag och avgifter fick man in 6,1 miljoner.

Socialvård och socialförsäkring kostade totalt 9,6 miljoner. Därav tog kommunens andel i folkpensionen 2,1 och den sociala hemhjälpen 2,3 miljoner.

I budget fanns 100.000 kr att kö-

pa mark för. Nu blev det bara 65 kr i utgift. Man hade beräknat att sälja tomter för 150.000 men sålde för 276.000 eller 40 tomter för egenägen och en tomt för industriändamål.

Till småbåtshamnen i Rundvik har kommunen köpt betongbryggor för 98.000 kr. I Järnasklubb har man byggt gästhamn för 122.000 kr. I denna summa ingår mindre arbeten för bad- och lekplatser inom kommunen.

90 år

Nittio år tisdag 25 maj fru Amanda Hägglund, född Jonsdöter, Nordmaling, maka till framlidne hemmansägaren Frans Hägglund.

Hon är född i Klösc. I hemmet fanns nio barn och redan som ung flicka fick hon ge sig ut i förvärvsarbete. När hon var 13 år började hon i grövarbete och hade långa arbetsdagar. Vid 24 års ålder gifte hon sig. De nygifta bosatte sig i Ottjärnen by utan väg. Ej heller fanns det någon bro över Lögdeälven.

Där fostrade makarna elva barn. Det var år fyllda av hårt och mödosamt arbete.

Fru Hägglund vistas numera på Nordmalings sjukhem

Nordström visar vad han går för

På söndag har Gunnar Nordström, Nordmaling, sitt motorlivs chans att visa vad han går för som rallycrossförare. Då tävlar han på rallyarenan i Film utanför Uppsala, och dit har arrangörerna lyckats dra samman ett 25-tal av Europas absolut främsta rallyförare. Bl a finns de tre senaste årens Europa-mästare med. Den enda av toppförarna som saknas är Björn Waldegård, som tävlar i Grekland.

Nordström har alltså hamnat i ett verkligt meriterat getingbo, och det skall bli intressant se hur han lyckas. Tidigare på säsongen har det varit både upp och ner för Nordström. I Falkenberg, gjorde han smått sensation genom att vinna före Lasse Nyström, men för två veckor sedan i Malmö, gick det inte alls eftersom hans Porsche vägrade fungera.

— Nu är bilen okey igen. Vi har byggt om och justerat. Så där tror jag inte någonting skall mackla, säger Nordström. Men troligen är jag inte tillräckligt rutinerad för att hänga med de stora grabbarna. En placering i B-finalen hoppas jag dock på och får väl erkänna att jag siktar på A-finalen dit de sex bästa går.

Finalerna föregås av tre försöksheat med fem vagnar i vardera. De två bästa placeringarna räknas, varefter de sex bästa gör upp om prispotten 10.000 kronor i en A-final och lika många kör om ytterligare några tusenlappar i B-finalen.

— Helt löst skall jag väl inte bli, menar Nordström, som rapporterar att minst 15.000 personer tror man skall titta på detta mästartmöte mellan Europa-eliten i rally och att arenan utanför Uppsala räknas till en av Sveriges hårdaste och bästa.

Efter inbjudningsloppet i Film kommer ett exakt liknande lopp i Arvika på Kristi Himmelsfärds dag. Dit är också Nordström inbjuden och här blir även Waldegård med.

— Synd att inte Rune Lindfors, Skellefteå, nåts av dessa inbjudningar. Så bra som han kör borde han ha haft en chans, säger Nordström.

Elva på "målaexamen" i Lögdeå

DET FINNS en rad etablerade konstnärer och konsthantverkare i Lögdeå med omnejd. Nu är det risk att det blir rena inflationen

efter att en målar kurs med elva deltagare genomförts. Kursen har gått i Vuxenskolas regi med Lillemor Nordlund, Rundvik, som ledare.

Av de elva är det bara Eric Kenneman, Ava, som tidigare hållit på med lite målning och naturstudier. Det syns på resultaten även om man måste säga att eleverna i Lögdeå överlag synes ha lyckats bra.

Ebba Carlsson, Ava, som återkommit efter 30 år i Amerika, hade aldrig hållit i en pensel förr. Nu har hon funnit en verkligt fin hobby, som ger både skaparglädje och tidsfördriv.

Märtha och Roland Eriksson är båda med och målar. Fru Märtha började men så fann Roland det hela så intressant att även han gick med. Totalt har man hållit på i 51 timmar. Kursen var för övrigt studieförbundets första i teckning/målning men det blir säkert flera. I vårt fall är eleverna i Lögdeå intresserade av att fortsätta.

BILDEN: Gunborg Eriksson, Rönholm, Lillemor Nordlund, Rundvik (kursledare), Elisabet Nyberg, Rundvik, Eric Kenneman, Ava, Aina Lundmark, Lögdeå, Margit Sandman, Mo, Ebba Carlsson, Ava samt Roland och Märtha Eriksson, Rönholm, visar här upp en del av gruppens rika kollektion.

Nu kan 85 procent av eleverna simma

Simkunnigheten bland Nordmalings skolelever har ökat snabbt efter simhallens tillkomst. Vid årsskiftet 1974 beräknades simkunnigheten till 75 procent och vid samma tid 1975 till 85 procent. Varje skolelev har fått bada på skoltid en gång var 14:e dag och för vissa årskurser har intensivperioder för simträning hållits.

Totalt gavs 14 557 skolbad. Vid allmänhetens bad har simhallen besöks av 4 397 damer 5 084 herrar, 3 043 flickor och 3 106 pojkar. Simhallen var under 1976 öppen 243 dagar.

Nordmalingserfarenhet: Bibliotek i skolan passar ej de äldre

NORDMALING (VK)

Skolbiblioteken och deras samarbete med folkbiblioteken var huvudämnet för det länsbiblioteksmöte som under helgen hölls i Nordmaling. En av anledningarna till att man valt just Nordmaling för konferensen var att kommunen sedan drygt ett år tillbaka har en långt gången integrering av skol- och folkbibliotek.

I sitt hälsningsanförande till det 100-tal bibliotekärer, lärare och kulturnämndslidamöter som samlats gav kulturnämndens ordförande i Nordmaling, Hans Dau, bakgrunden till sammanläggningen av skolbiblioteket och folkbiblioteket i kommunen och redogjorde också för de betänkligheter man haft före fusionen.

Till detta anknöt även den inbjudna huvudtalaren i ämnet, Kerstin Sjögren från Svenska kommunförbundet. Hon pekade bl a på att de farhågor somliga i Nordmalings kulturnämnd haft beträffande vuxna bokläsares ovilja att söka sig till ett bibliotek i skolan delvis har besannats. Medan bokutlåningen till barn och ungdom ökat med 100 procent efter sammanläggningen har vuxenutlåningen stått stilla eller to minskat något. Främs' tycks det vara pensionärerna som drar sig för att gå till det nya biblioteket, och detta skall man nu i Nordmaling försöka motverka genom ökat öppethållande under icke-skoltid.

UNDAN GDET

Men det framkom också faktorer som talar för en samslagning, främst då det bättre resursutnyttjandet och den ökade totalutlåningen. Efter att sedan urminnes tider ha varit självständiga enheter inom skolan tenderade skolbiblioteken under 60-talet att alltmer få en funktion av läromedelscentrum, menade Kerstin Sjögren. De blev helt enkelt en del av läromedien, och detta kunde leda till en "integration till döds". För att rädda skolbiblioteken undan det ödet kunde samverkan med folkbiblioteken vara en utväg. Däremot är det

fel att tro att en sammanflyttning av skol- och folkbibliotek under samma tak är något man gör för att spara pengar. Erfarenheterna från bl a Nordmaling visar också att det inte blir billigare.

Men de utmärkte böcker som finns hos folkbiblioteken behövs även av skolbarnen, och där korsas skol- och folkbibliotekens vägar, sade Kerstin Sjögren. Det ter sig naturligt att folkbiblioteken i sin uppsökande verksamhet siktar in sig på skoleleverna.

OLIKA LÖSNINGAR

Därmed finns också förutsättningar för en integrering av de båda biblioteksformerna, men någon allmängiltig modell för hur samverkan bör ske kan man enligt Kerstin Sjögren inte skapa. Man kan bara presentera de olika lösningar lika kommuner kommit fram till och se om någon av dessa går att använda i andra sammanhang.

Lördagen innehöll också reseromgång om förändrade arbetsformer i skolan och grupparbeten på temat "Vad kan jag göra i min kommun?"

På söndagen dominerades diskussionerna av läsförämjande åtgärder, och av de 100 000 böcker som staten skall fördela bland föreningar och bildningsorganisationer. Böckerna — som staten får genom stödköp eller som motprestation vid ekonomiskt stöd till förlagen — utgörs av barn- och ungdomslitteratur. Vid biblioteken har man på många håll känt sig "överkörda" genom att man inte tillfrågats om hur böckerna bör fördelas.

GÖRAN ZACKARI

Lång debatt om nya Nordmalingstjänster

25/5-76

Fem nya tjänster tillsattes av Nordmalings kommunstyrelse vid tisdagens sammanträde. Sociala centralnämnden hade begärt dessa tjänster för förskolan. Nyåker och Norrfors får dela på en heltidstjänst. Gräsmyr får en heltidslärare. I Nordmaling blir det två heltidsanställda lärare och ett biträde. Förslaget kom upp som extraärende och vållade lång debatt. Diskussionen rörde sig inte så mycket om tjänsterna utan om sociala centralnämndens tillvägagångssätt.

Kommunstyrelsen ansåg sig dåligt informerad och hade inte haft möjlighet att sätta sig in i förslaget i förväg. Man beslöt ändå att tillmötesgå sociala centralnämnden och tillstyrka att fullmäktige utlyser tjänsterna. Kostnaden blir ca 320.000 kr årligen inkl. sociala avgifter

Företagshälsovården och organisationen tv den har varit föremål för överläggningar. Masonite AB, som är kommunens största arbetsgivare, landstinget och kommunen plus företrädare för de mindre och medelstora företagen skall tillsätta representanter i en arbetsgrupp som ska försöka finna en gemensam lösning på hälsofrågorna.

Byarnas behov av film skall tillgodoses. Kulturnämnden fick i uppdrag att hyra filmer som skall visas i skollokaler samt utreda kostnader och intresse för visning av filmer i skolor då några biografier ej finnes inom kommunen.

VOTERING

De kommunala förtroendemännens arvoden vållade dagens enda votering. Au hade föreslagit att tillsätta en kommitté på fyra personer. Konfrid Holmgren (s) föreslog att lönenämnden skulle få uppdraget. Voteringen slutade med fyra emot tre för aus förslag (Holmgren är själv aullemot och var därigenom delaktig i båda förslagen.) Folkets Hus-föreningen i Hörnsjö vill ha bidrag för att rusta upp samlingslokaler och hjälp att betala underskottet som bildats under senare år. Kommunstyrelsen beslöt föreslå att kommunen skall hjälpa till med ritningar, arbetsbeskrivning och kostnadsberäkning samt söka saneringsbidrag och statsbidrag från bostadsstyrelsen.

RASTPLATS

I Hyngelsböle blir det en rastplats vid Kvarnforren. Länsarbetsnämnden har beviljat 50.250 kr i statsbidrag till röjningsarbeten och övriga för-

beredelser mot förbehåll att kommunen svarar för eftervården.

Till hälsovårdsinspektörer i Nordmalings kommun utsågs bland tre sökande enhälligt Per Lundbäck, Umeå. Tillträde skall ske enligt överenskommelse.

Utbyggnad av va-ledningar och gator i Gräsmyr, Håknäs och Lögdeå, skall ske. Planering av vatten och avlopp samt anslutningsvägar beräknas kosta 60.000 i Håknäs 65.000 i Gräsmyr och 75.000 i Lögdeå.

TOMTFÖRSÄLJNINGAR

Mårten Nilsson, Rundvik får köpa Lögdeå 6:213. Elma Margareta och Kent Peter Svedin, förvärva Levar 1:114, Mona Lena Kjellsson och Kent Uno Österberg, Levar 1:120, Mildred Ann-Cathrin och John Royne Öberg, fastigheten Levar 1:121, Pentti Paavo Huotari Lögdeå 6:210, Gunvor Christina Jakobsson och Hans Gunnar Wiglov, Muraren 9, Rundvik, Rolf och Hjärdås Öberg, Levar 1:113.

LOKALER

Kommunens investeringsfond får användas för att anvisa medel till att bygga kontors- och förrådslokal för Mellersta Norrlands Kraftverk. Byggsprojektet beräknas kosta ca 500.000 kronor.

Bodil Olsson, Sollentuna, vill hyra Rödvingårdens för att idka kaffe- och matservering samt försäljning av hemslöjd i samarbete med Mådvårdsgården. I första hand skall annexbyggnaden upprustas. Renovering av huvudbyggnaden får vila till dess man sett i vilken omfattning verksamheten kommer att bedrivas. Preliminärhyran blir 3.000 kr/år tills dess att huvudbyggnaden renoveras. Hyran avser kallhyra.

Före detta läkarmottagningen Nygatan 15, skall göras i ordning till

provisorisk deltidsförskola. 25.000 kr anslogs till upprustning och inventarietköp.

P. A. SUNDBOM

40 lärde sig beskärning i Nordmaling

25/5-76

NORDMALING (VK)

Nu skall det bli bättre med träd-, busk- och rosbeskärning i Nordmaling. På lördagen deltog ett 40-tal trädgårdsvänner i en av trädgårdssällskapet anordnad beskärningskurs. I Nordmaling mötte 18 upp och fick instruktion av Sigvard Andersson, aktiv inom Holmsunds trädgårdssällskap.

Nu var det inte enbart äppleträd som tuktades, man beskär även bärbuskar och rosor. Liknande kurser hölls senare under dagen i Rundvik och Gräsmyr.

På fredagskvällen hade sällskapet årsmöte. Närmare 800 trädgårdsvänner är anslutna till sällskapet. I medlemsavgifter hade influtit 3.674 kr. Från kommunen har man fått 500 kr och från Västerbottens trädgårdsförbund 200 kr.

I styrelsen omvaldes de i tur att avgå Elis Bäckman (ordförande), Eric Grundström och Martha Eriksson. Walter Hammarström, som varit revisor i 25 år, avböjde återval och i hans ställe nyvaldes Åke Olsson, Nordmaling.

Trädgårdskonsulent Sigvard Fugelstad talade efter servering om "växtval och plantering" och visade i anslutning därtill en serie vackra färgbilder. Avslutningsvis var det stort lotteri. Handelsträdgårdarna Levar och Mo hade skänkt sammanlagt 38 vinster och när det bara var ett 50-tal närvarande vann de allra flesta.

En SON

Ketty och Harry Sjöström

f. Boberg

Nordmaling

Umeå BB den 26 maj 1976

26/5-76

25/5-76

Greger Grundström och Valter Evelid kunde konstatera att det var fin fisk som Peter Funegård och Peder Lundberg kom med från Norrfors fiskodlingsanstalt.

Här utplanteras laxöring i massor

NORDMALING (VK)

På tisdagen gjordes den största utplantering av fiskungar som hittills skett i Lögdeälven. Då satte man ut ca 4.000 laxöringsungar, 2-somriga och med en medelvikt av ca 60 gram. Vissa var mellan 25–30 cm. Pigga krabater som hoppade ur både transportkar och hinkar i sin iver att få komma ner till älven. 13.000 kr kostar laxöringarna. Inköpet har möjliggjorts genom samgående med Hyngelsböle och Högåkers fiskevårdsföreningar samt Lögdeå och Mo byamän.

— Men va roligt, sa faktör Greger Grundström, torkade svetten ur pannan och stack efter en ny hink med vatten och fiskungar.

Den första utsättningen gjordes i Hyngelsböle. Ner och upp för älven brinken travade Greger och Valter Evelid — två eldsjalar för de två fiskevårdsföreningarna. Till bådas glädje kunde de konstatera att det var verkligt fin sättfisk som Peter Funegård och Peder Lundberg från Norrfors fiskodling kom med. Inte en enda fisk tycktes ha tagit märkbar skada av transporten trots värmen.

VANDRAR UT TILL HAVS

Merparten av den utsatta laxöringen antas komma att vandra ut till havs. En del kanske söker sig åter till älven redan till hösten. Skall då ha ätit upp sig så att de väger mot halvkilot. De som blir kvar i havet och beräknas gå upp i älven nästa höst bör då vara fina bitar.

— Bara det nu inte kommer hit oförstående människor och metar upp laxöringarna, varnade Valter Evelid.

Berättade att han förra sommarn kommit på en fiskare som metat upp smålaxöring och laxungar i mängd och kallat fisken för foreller.

— Tänk om vi hade pengar för en sån här utplantering varje år, önskade Greger Grundström.

Detta är här man inte uppvakttat Nordmalings kommun med begäran om bidrag men kanske till nästa år. Nu stöder kommunen fiskevården i älven med att bl.a. arrendera de fasta fiskena ute i älvmynningen.

HÄR KOMMER

Lögdeälven är känd för goda bestånd av harr. Nu kommer man att fylla på ytterligare. Högåke fiskevårdsförening har anslag 2.000 kr för inköp av en-somrig harrungar och därutöver kommer Norsjö byalag att bidra med 800 kr.

LAXÖRINGEN HUGGER

I vår har på Hyngelsböle fiskevårdsförenings vatten tagits ett 3-tal övervintrade havslaxöring och i Högåker ett 10-tal plus en övervintrade lax. Däremot har det varit ont om nystigen laxöring. Ingemar Forsberg, Mo, fick dock häromkvällen en öring på 1,5 kg och den var blank och fin.

ANDERS ÅSTRÖM

Min käre Make,
vår älskade Pappa,
Farfar och Morfar

Oskar Herbert Landström

* 25/12 1898

† 27/5 1976

har lämnat oss, syskon, släkt och
vänner i djupaste sorg.
Nyåker den 28 maj 1976

SELMA

Allan och Siv

Per-Arne

Margit och Lage

Anette

Eleonore

Flitig så länge krafterna räckte
I arbets glädje du levde ditt
liv

Somnade stilla när livslågan
släcktes

Tacksamt vi önskar dig
vila i frid.

Jordfästningen äger rum i Nyåkers gravkapell lördagen den 5/6 kl 14.00. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnes minne inbjudes till lilla kyrksalen efter jordfästningen. O.s.a senast onsdagen den 2/6, tel. 0930/501 01.

Kommun fördubblar förskoleplatser nu till hösten

NORDMALING (VK)

En uthyggnad av förskolan i Nordmaling planeras nu som följd av den befolkningsutveckling kommunen för närvarande genomgår. Främst genom inflyttning av unga familjer har barnantalet ökat så kraftigt att centralorten behöver fördubbla antalet platser i deltidsförskolan redan till hösten.

Medan 30 barn idag kan beredas deltidspis i Nordmalings förskola väntas dubbelt så många platser krävas vid höstterminens början. För att möta behovet har sociala centralnämnden fått 25 000 kr till utrustning av fd läkarmottagningen på Nygatan, men lokalerna där är endast avsedda som ett provisorium tills en ny förskolebyggnad hunnit uppföras. Visserligen är utrymmena i fd läkarmottagningen tillräckliga för förskolan, men tomten medger inte tillräckliga lektråden utomhus.

Sociala centralnämnden anser därför att en ny förskola måste byggas, och har föreslagit Levaråker som lämplig plats. Där har merparten av de nyinflyttade barnfamiljerna bosatt sig. Tomtären ligger fn hos byggnadsnämnden.

Provisoriet på Nygatan skulle komma att kräva ytterligare en förskollärartjänst i Nordmaling, och sociala centralnämnden vill dessutom förstärka heldagsomsorgen vid nuvarande förskolan med två tjänster.

Även inom andra delar av kommunen är en utbyggnad av förskolan förestående. Mest akut är behovet i Gräsmyr, där i år 25 barn är berättigade till plats i den obligatoriska förskolan. Idag delar Gräsmyr en lärartjänst med Norrfors, men enligt sociala centralnämndens planer skall Gräsmyr få en hel tjänst för egen del, vilket skulle tillåta både för- och eftermiddagsgrupper i förskolan. Norrfors skulle då istället få dela en lärartjänst med Nyåker.

22 deltog i årets Mulleskola 29/5-76

FRILUFTSFRÄMJARNAS MULLESKOLA i Nordmaling hade på tisdagen avslutning med bl a en naturstig, lekar och utdelning av mullemärken. I år har 22 barn i åldrarna 4-6 år varit med och under ett 20-tal timmar i Mulleskolan lärt sig nyttiga ting om djur, växter och naturvård.

På avslutningen, där Mulle själv dök upp, fick 19 av barnen mullemärket i brons för att de varit

med för första gången och tre barn som varit med i två år fick silvermärken.

Ledare har varit Irene Liljebäck, Ulla-Britt Anklert, Brita Åström, Anna-Stina Hesse, Inger Öberg och Rut Agren och de avtäckades av Mulle med en bok och en blomma.

BILDEN: Kottplockning hörde till avslutningsaktiviteterna. Här är det Irene Liljebäck som får en skörd av barnen.

Utflykt till vitsipporna 29/5-76

FRILUFTSFRÄMJARNA I Nordmaling gjorde i söndags en utflykt till Mullsjö där vitsipporna just nu blommar i mängd. Frågan är om de vackra vårblommorna någonsin varit så tåtrika som i år. Gun och Birger Barrlund, Mullsjö var ciceroner.

Rudolf Nilsson, Mullsjö berättade om byn och gamla tider. Mullsjö är en gammal odalby, omtalas första gången i början av 1500-talet. Även om befolkningsunderlaget minskat under åren — drygt 100 personer bor i dag i byn — hävdas

jorden väl och man kan knappast tala om att det är en avflyttningssby. Tvärtom har en viss inflyttning skett under senare år.

Varför finns nu vitsippor just i denna by? De är ju ganska sällsynta i kustlandet. Något svar fick inte besökarna. Men blommorna tycks trivas i jordmånen och allt eftersom storskogen tas bort har vitsipporna brett ut sig.

BILDEN: Systrarna Katarina och Annika Anklert, Nordmaling störtivdes bland alla blommorna.

KUNGABESÖKET i Nordmaling

Konungen anländer med helikopter tisdag den 1 juni kl 16.05 och landar på Levaråker öster om skolan. Färdas i bil upp till torget, där kommunala musikskolan under musikledare Erik Janssons ledning börjar sin underhållning kl 16.00. (Vid regn Sporthallen) Tal av kommunfullmäktiges ordförande K-G Wilhelmsson samt blomsteröverlämning av åtta lägstadies flickor. Konungen talar samt skriver sitt namn på Kungsstenen. Kl 16.30 går färdan vidare till Olofsfors för besök i Smedjan m.m. Avreser med helikopter från Olofsfors kl 17.10 (Se särskild annons om "Bruket dag").

OBS. Kungsvägen avstänges i centrum för annan biltrafik. Torgets centrala delar reserveras för grundskolans elever.

Önskvärt med allmän flaggning.

Välkomna.

Nordmalings kommun/Kommitterade

29/5-76

Gräsmys skola får elevtillskott 26/5-76

NORDMALING (VK)

Helt enligt arbetsutskottets förslag beslöt Nordmalings skolstyrelse att låg- och mellanstadieeleverna i Hummelholm och Torrböle från och med nästa läsår skall överflyttas till Gräsmys skola, så att man får behålla B1-formen.

För Hörnsjö skola skall man söka dispens för att skolan får behålla B1-formen. I Lögdeå blir det A-form för 5:e och 6:e klasserna och sannolikt B-form för årsklasserna 1-2 vid Rundviks skola.

Det blev avslag på den framställning, som gjorts av kommunalambetare i Nordmaling om att när de är i kommunens ytterområden på uppdrag för kommunen mot fastställd avgift skulle få äta vid skolans beshpisingar. Framställningen gäller orten, där allmänna matställen saknas.

Skolstyrelsen ansåg att det skulle

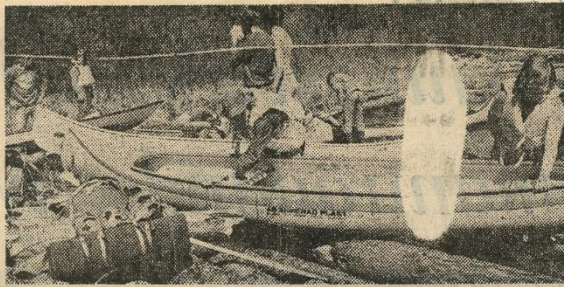
bli svårt att svara för begärd utspising och avslag framställningen.

13 MILJONER

För 1977 anser skolan i sitt budgetförslag behöva något över 13 milj kr. Det är ca 2 milj mindre än innevarande år men att märka är att förvaltningen av skolans fastigheter överförs på en särskild kommunal fastighetsförvaltning.

För föräldrar, som vill planera i god tid kan meddelas att läsårsdata för 76/77 har fastställts. Höstterminen börjar 20 augusti och slutar 21 december. Vårterminen 8 januari — 12 juni. Det blir lov 20/9, 5/11, 28/2, 1-4/3, 4-7/4 och 20/5.

26/5-76

Det blir trångt i strandkanten in nan alla kanoterna kommit t. Från Torrböle återstår några tim mars färd till slutmålet i Brattfors.

De valde kanottur framför klassfest

NORDMALING (VK)

Låt oss hitta på nåt roligare än den gamla vanliga klassfesten för att fira att skolan slutar, tänkte eleverna i avgångsklassen N 3 b vid Dragonskolan i Umeå. Sagt och gjort — i terminens elfte timma kunde klassen under de senaste dagarna fira skolslutet på sitt eget sätt: i kanot på Öreälven.

Det var en mindre armada av egna, hyrda och lånade kanoter som på fredagen lade ut från stranden medströms Laxforsen vid Torrböle. Då hade Marie, Olof, Ingegerd, Monica, Lars och de andra i klassen redan varit på väg ett dygn efter starten från Tallberg på torsdagen. Tillsammans med ett par "utomstående" kompisar totalt 15 paddlare i sju kanadensare och en kajak.

Det är inte första gången N3 b hittar på nya sätt att umgås utanför klassrummen. I vintres var man i fjällen, och det var så lyckat att man ville prova på något liknande till skolaslutning. Att en kanotfärd var ett bättre alternativ än en vanlig klassfest innan klassen skingrades åt olika håll var man enig om.

Marie Norgren från Brattfors, med Öreälven alldeles inpå knutarna, planerade färderna för sig och sina klasskamrater. In i det sista hade hon Sövarån som reserv, men när det visade sig att varken timmerflottning eller vattenstånd skulle lägga hinder i vägen blev det i alla fall Öreälven.

♦ NATTFROST

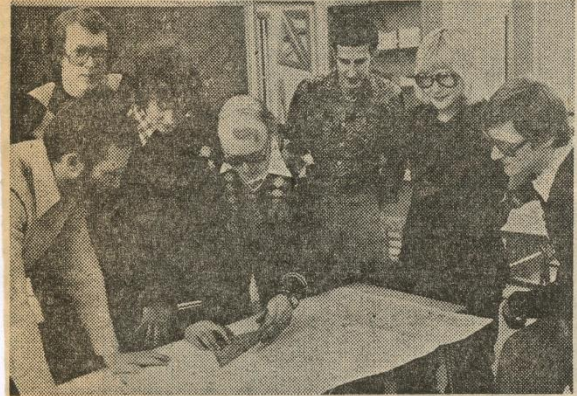
Att natten var kall på lägerplatsen vid Laxforsen glömdes snart bort i den värmande sol som visade sig på fredagsmorgonen. Och vad gjorde det att rimfrosten lade sig på tälduken, när sovsäcken var varm, tycktes de flesta resonera.

Totalt är det en sträcka på ett par tre mil av Öreälven som N 3 b-gänget avverkade på sina två kanotdagar. Inte mycket, tycker kanske kanotentusiaster, men klassen flyter fram i sin egen takt. En stor sandbank vid älvsstranden blev tex. till en utmärkt fotbollsplan under en paus i paddlandet. Man hade inte mer bråttom än att starten på fredagen fick vänta för någon timmes brännbollsspel på en äng intill lägerplatsen.

Och det är väl så det skall vara när man åker ut för att koppla av istället för att festa om på en stummig klassfest.

GÖRAN ZACKARI

"Skepparexamen" i Nordmaling

JAVISST ÄR DET nödvändigt att segla. Och när man gör det bör man även känna till vad man ger sig ut på. Därför anmälde sig några nordmalingsbor till Medborgarskolans kurs för förarintyg till segel- och motorbåtar. Vägledare i sjökortets och navigeringens labyrinter och finesser har varit Per Riese.

Förutom dessa övningar har även getts tillfälle till praktisk tillämpning av lärdomarna. Detta skedde i Umeå hamn där livsreddningskryssaren Sigvard Golje gjorde en tur i isfria vatten. Befälhavaren Gösta Zakrisson demonstrerade då alla tekniska finesser som underlättar navigeringen och positionsbestämningen. Ett besök gjordes även på statsisbrytaren Njord som till följande låg i hamn i väntan på uppdrag.

I lördags var det så dags att visa upp kunskaperna. Lotsplatschefen vid Bredskär, Sven Winterstam, kom till Nordmaling laddad med frågor och navigeringsproblem. Såväl skriftliga som muntliga prov avlades.

Tydligen hade alla läst på ordentligt och klarade alla som säll-

de upp sina förarintyg. Så nu kan åtminstone bröderna Stig-Björn, Ulf och Hans Forslund, Sixten Öhlund och PA Sundbom ge sig ut i Nordmalingsfjärden nästa sommar med lite mera råg i ryggen.

En kvinna ställde också upp vid slutprovet. Det var Kerstin Andersson från Vännäs. Hon har gått samma kurs i Vännäs men kunde ej vara med vid provet där. Även hon klarade sitt förarintyg.

BILDEN: Från vänster nykorrade "båtskepparna" bröderna Ulf, Hans och Stig-Björn Forslund, lotschef Sven Winterstam, Holmsund, "båtskepparna" Sixten Öhlund och Kerstin Andersson, Vännäs samt kursledaren Per Riese.

BUTIKER, varuhus och serviceföretag över hela Argentina slog igen på måndagen i en dygnslång protest mot inflationen — priserna har mer än fyrdubblats på ett år — under peronisternas styre. Kraven på president Estela Perons avgång växer samtidigt som det öppet varnas för att en militärkupp är i vardande. (TT-Reuters)

1976 02 18

Traktorförare Sven-Erik Granberg, Rundvik och Eva Susanne de Wall. (Alfons Foto eftr. Nordmaling)

1976
02 18

60 år torsdag 19 februari, fabriksarbetaren Erik Brömster, Rundvik.

